

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Bulla Cruciatæ quoad Indulgentias.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

*Sed contra-
ria opinio
est proba-
bilis.*

modi debitum non sit incertum, non potest restitui pauperibus, nec consequenter componi per Bullam. Ita Petrus de Navarra de restit. lib. 4. cap. 2. num. 69. part. 4. tractat. 4. resolut. 46. §. Sed Resolutio, & resolut. 113. Quod etiam dicendum de Senatore, qui frumentum, quod ipse emebat rarens 30. vendebat Civitati 36. Nam hodie debitum toti populo restitui potest, augendo panem in pondere: & sic non potest per Bullam componi. Sed contraria sententia Vasquez de restit. cap. 5. §. 4. num. 47. videtur probabilis propter auctoritatem D. Thomæ in 5. distinct. 15. quæst. 1. art. 5. docentis, quod prædator civitatis possit damnum expendere in usus civitatis, secundum arbitrium Episcopi, par. 4. tr. 7. res. 46.

*Bulla com-
positione
per Bullam,
non tenetur
qui restitui-
tore domi-
no compa-
renti.*

3. Secundum dubium est. An, si post factam compositionem per Bullam dominus compareat, debeat illi restitui? Et, si debitum existat, aut ex eo debitor factus sit locupletior, affirmat Villalobos tom. 1. tract. 19. num. 9. Quia non est credendus Pontifex velle privare dominum jure suo. Sed magis placet negativa sententia Trullench in Bull. lib. 3. dub. 4. num. 8. Quia hæc compositio æquivaleret præscriptioni. Sicut etiam Respublica transfert dominia media præscriptione, ita Pontifex media compositione, quia ipse est administrator omnium bonorum temporalium, quatenus concernunt spirituale, part. 4. tr. res. 112.

*Bullam com-
positionis
concedere
potest Episcopus
pro sua
diocesi.*

4. Tertium est. An Bullam Compositionis possit concedere Episcopus pro sua diocesi? Et affirmativè respondendum est cum Villalobos, tom. 1. tract. 19. num. 11. contra Sylvestrum. Quia nullo jure constat, id esse reservatum Papæ. Et credi potest voluntatem creditorum esse, quod in debitis incertis Episcopus consulari conscientis suarum ovium. Fortasse verd illam non conceditur, quia concedit Papa. Ibid. §. Notandum.

BULLA CRUCIATÆ,
Quoad indulgentias.

*Bulla Cru-
ciatæ quid
sit*

1. Bulla Cruciatæ est diploma Pontificium, per quod certæ Indul-

gentiæ, & privilegia conceduntur solventibus certam elemosynam in subsidium belli contra infideles. Unde privilegia Bullæ, & Jubilæi circa dispensationem latè interpretanda sunt, p. 8. tr. 3. res. 45.

2. Pleraque, quæ hijs differimus de Bulla transfer ad Jubilæum: Nam quoad Indulgentias, onera, &c. in multis conveniunt.

3. Per Bullam Cruciatæ conceditur confessis, aut Contritis Indulgentia plenaria semel in vita, & semel in morte. Ita Leone de Jubil. p. 1. q. 6. n. 229. Illi vero, qui pergit ad bellum, conceditur, toties, quoties peccaverit & confessus fuerit. Ita Villalobos to. 1. tr. 27. n. 3. p. 1. tr. 11. res. 109.

*Bulla conce-
dit Indul-
gentiam ple-
nariam se-
mel in vita,
& semel in
morte.*

4. Adverte primò, quod Indulgentia conceditur tantum pro articulo, non pro periculo mortis.

5. Forma eam applicandi hæc est: Si vñ mortem obieris, impertior tibi Indulgentiam Bullæ: alioquin servet tibi Deum illam ad instar mortis. Ita Vegha summ. tom. 2. cap. 7. cas. 23. Ratio e. 3. quia, cum hac conditione applicatam, si æger convalescat, lucrabitur postea in sequenti mortis articulo, p. 1. tr. 11. res. 106.

*Quando ap-
plicanda est
cum condi-
tione, (si
illam ad instar
mortis.)*

6. Adverte secundò, quod Indulgentia Bullæ non debet negari moribundo sensibus destituto, qui antea petiit Confessionem, etiam si postea nullum habeat signum. Idque etiam stando in opinione, quod tali non sit impertienda absolutio, neque sub conditione. Quia non stet per illum, quin confiteretur. Et ita habetur in Bulla, ut observat Villalobos tom. 1. tr. 27. clas. 1. num. 1. p. 1. tr. 11. res. 109. Ep. 5. tr. 3. res. 133.

*Applicanda
autem est
etiam sensu-
bus destituo.*

7. Adverte tertio, quod Indulgentia Bullæ applicari potest moribundo per Laicum, si Sacerdos, & Clericus deficiant. Quia remissio pœnæ, quæ fit per Indulgentiam, non est absolutio à peccatis, nec ab ea dependet. Unde nec est necessarium quod concedens Indulgentias sit Sacerdos, ut docent DD. communiter. Ita Navarrus, & Trullench in Bull. libr. 1. part. 7. cap. 2. dub. 6. contra Ludovicum à Cruce in Bulla. disp. 1. cap. 8. dub.

*Et si non ab-
est Sacer-
dos, per Cle-
ricum, vel
laicum.*

14. num. 2. par. 1. tr. II. resolut. 106. in fine, par. 2. Add. secundum. resolut. 12. in fine, & par. 5. tr. 3. r. 134 & r. 12. r. 46.

Etiam absente.

8. Adverte quartò, quod indulgentia Bulla potest in aliquo casu applicari moribundò absenti. Nimirum, si Parochus postquam contulit extremam Unctionem aegrotò, oblitus est illi hanc Indulgentiam applicare, & infirmus jam moritur, nec potest illum adire, tunc potest applicare absenti. Quia hæc Indulgentia applicari potest extra Confessionem, cum non dependeat ab illa; & ex alio capite, hiè est capax Indulgentiæ, nec aliud requiritur ex parte ipsius. Id quod dicitur communiter de absolutione censurarum. Ita Trullench. in Bull. l. 1. §. 7. art. 2. dub. 19. n. 7. par. 5. tr. 3. resolut. 134 in fine, & r. 12. res. 46. in fine.

Et confers potest verbu absolutionis, si adsit intentio.

9. Adverte quintò, quod forma tradita à Commissario non est necessaria, sed potest applicari Indulgentia per verba absolutionis sacramentalis, Absolvo te. Dummodo Confessarius intendat absolvere non solum à culpa, sed etiam à pœna. Ita Trullench. ibid. num.

Saltem interpretativa.

13. Qui addit, Confessarium, his verbis ea intentione Prælati concedere, etiam si nesciat indulgentiam pœnitentis, nec pœnitens illam petat. Quia adest utriusque intentio interpretativa petendi, & conferendi quantam remissionem possunt, part. 1. tract. 11. res. 10. §. Notandum, & p. 5. tr. 3. res. 133.

Bulla concedit etiam Indulgentias Stationum. Etiam plenarias.

10. Vivis verò conceduntur etiam Indulgentiæ Stationum, dummodo visitentur quinque Altaria. Non solum non plenariæ (ait Trullench. in Bull. Cruc. libr. 1. §. 6. dub. 1. numero 5. contra Cordubam de Indulgent. lib. 5. quest. 41.) sed etiam plenariæ. Nam in Bulla plumbea habent, quod in Bulla conceduntur Indulgentiæ Stationum, in quibus cum expresse contineantur Indulgentiæ Plenariæ, illa locutio æquivaleret specificæ. Deinde Commissarius post titulum in Bulla Hispana. Sumario de las estaciones y Indulgentias de Roma, las quales su Santidad concede à todas las personas, que tomaren est a Bulla, &c. Sequitur: El primero dia de Quaresima en S. Sabina

Indulgentia plenaria, &c. Necus autem est, credere, Commissarium in re tam gravi velle fideles decipere, vel hanc formam à Pontifice ignorari, imò præsumendum est scire, p. 5. tract. 2. r. 2.

11. Hæc verò Indulgentia obtineri possunt multoties in eodem die, replicando visitationem Altarium. Et possunt etiam applicari animabus defunctorum, ut habetur in Bulla Latina. Idem die de Indulgentia concessa visitantibus talem Ecclesiam in tali die Ita Rodriguez in Bulla, §. 8. numero 15. Villalobos tom. 1. tract. 27. claus. 8. numero 8. part. 1. tract. 11. resolut. 104. & par. 5. tract. 12. res. 45.

Qua multoties obtineri possunt eodē die, multoties quinque altaria visitando. Et applicari possunt defunctis.

12. Visitatio autem quinque Altarium fieri potest secundum Vegham tr. 2. cap. 7. cns. 3. ab eodem loco, absque ullo motu corporali, & cum sola variatione intentionis. Trullench. verò in Bull. Cruc. l. 1. §. 6. dub. 2. n. 4. ultra requirit, ut, qualibet visitatione finita, saltem inclinetur caput profundè, p. 1. tr. 1. res. 102. & p. 3. Add. res. 25. & p. 5. tr. 12. r. 16.

Altaria quomodo visitanda?

13. Sed quando quis visitat Ecclesiam, de foris, non valens intrare præ multitudinem, dicitur quidem visitare Ecclesiam, & in ea unum Altare; non autem plura. Nam ex eo, quod verè visitat Ecclesiam, visitabit saltem unum Altare, plura verò minime ob eandem rationem, quia id moraliter loquendo dici non potest. Ita Nugnus in 3. part. tom. 2. de Bull. §. 10. contra Glosam in Clem. de reliq. & vener. Sanct. negantem, & Villalobos tom. 1. tract. 27. claus. 8. numero 7. docentem generaliter, id sufficere ad lucrandam Indulgentiam, part. 1. tract. 11. res. 103. & par. 5. tr. 12. res. 19.

Et an sufficiat orare præ foribus Ecclesiæ?

14. Sufficit verò visitare quinque Altaria ejusdem Ecclesiæ, etiam si in opido sint quinque Ecclesiæ. Quando verò est una tantum Ecclesia cum tribus, vel quatuor Altaribus sufficit visitare semel omnia, & iterum unum, vel duo; vel unum solum quinquies, quod secundum est magis secundum litteram. Ita Nugnus in 3. p. tract. 2. de Bull. §. 10. par. 1. tract. 11. res. 102. Nominè autem Ecclesiæ

Certe sufficit visitare quinque Altaria unius, vel plurium Ecclesiarum.

Ecclesiæ intellige etiam cæmeterium Ecclesiæ adjunctum, & Oratorium privatum. Ita Trullench lib. 1. §. 6. dub. 2. p. 5. tr. 12. res. 43.

Lucrativus Indulgentiam debet confiteri, si habet mortalia. Minime vero si tantum venialia.

15. Confessionem, quæ ad lucrandam Indulgentiam Bulla requirit, probabiliter est, non requiri, si adsint tantum venialia. Quia Ecclesia non solet præcipere confessionem, nisi de mortalibus. Neque verò a Bulla exigitur ut opus iunctum, ut docet Acofta in Bull. quæst. 14. dub. 2. quia non dicit: Præmissa, aut facta Confess. Imò (ait Coninch de Sacram. disp. 12. d. 7. num. 38.) etiam si hoc diceret intelligendum esset de mortalibus. Ita Suarez in 3. p. 1. 4. disput. 52. sec. 3. p. 1. tr. 11. res. 107.

Imò probabile est factu esse, quod habens mortalia contrahatur.

16. Imò est probabilis, sententia Fillicii tom. 1. tr. 8. cap. 6. quæst. 8. num. 148. contra Acoftam in Bulla quæst. 14. quod, etiam si adsint peccata mortalia, satis sit confessio præterita Quadragesimæ cum contritione præsentis, & proposito confitendi in futura Quadragesimæ: nam sic contritus dicitur confessus secundum jus p. 1. tract. 11. res. 105.

Si autem confiteatur, lucrabitur etiam si Confessarius iniquus non absolvas.

17. Sed, stando in prima opinione, ait Fernandez p. 3. cap. 9. §. 10. numer. 3. quod si quis confiteretur animo lucrandi Indulgentias Bullæ, & illum confessarius ex malitia non absolveret, lucraretur nihilominus Indulgentias, p. 1. tr. 11. res. 106. propè finem.

BULLA CRUCIATÆ. Quoad Confessarium.

Primum privilegium Bullæ est de eligendo Confessario.

18. ¶ Per Bullam conceditur Privilegium eligendi confessarium approbatum ab Ordinario, qui habentem Bullam absolvat à reservatis, & censuris. Sed quoad absolutionem dicemus infra. Nunc dicendum de qualitate confessarii. ¶ Igitur.

Nemo quidem approbatus à Prælato Regularium tantum.

19. Per Bullam non potest eligi Regularis approbatus à suo Prælato tantum, quia per Ordinarium non intelliguntur Abbates, & Prælati Regularium. Ita Nugnus in 3. par. tom. 2. quæst. 8. art. 5. disputat. 3. concl. 4. pars. 1. tractat. 11. res. 7. In fine. Item non potest eligi approbatus

ab Episcopo titulari. Quia hic non dicitur Ordinarius. Ita Nugnus ibid. Posito autem, quod Regulares possint secularium confessiones audire cum sola licentia Ordinarii, sine licentia sui Prælati, huiusmodi Regulares sic approbati eligi possent per Bullam. Quia Bulla solum requirit, quod Confessarius sit approbatus ab Ordinario, par. 1. tract. 11. res. 13. in addit. par. 3. res. 7. §. Sed incidenter, & par. 5. tract. 12. res. 49.

Vel ab Episcopo titulari. Potest verò eligi Regulari approbatus ab Episcopo.

20. Approbatus ab Ordinario in una Diœcesi, eligi potest virtute Bullæ in alia Diœcesi. Nam, cum Bulla solum requirat approbationem Ordinarii, nec faciat mentionem ejus, nomine Ordinarii intelligi potest. Episcopus originis, beneficii, domicilii, sive Confessarii, sive penitentis. Ita Coninch de Sacramen. disputat. 8. dub. 7. numer. 53. & alii contra Layman libr. 5. tractat. 6. cap. 11. numer. 8. Declarationes Ordinarium pro contraria sententia non apparent authenticæ. Imò Valerius diff. utriusque fori. Absolut. diff. 1. nu. 7. affert pro nostra alias Declarationes par. 1. tr. 11. res. 7. & par. 5. tr. 22. res. 52.

Cuiuscumque Diœcesis sit.

21. Potest item eligi à mulieribus per Bullam approbatus tantum pro viris, ex defectu ætatis. Ita probabiliter Fay. addit. ad 3. par. quæst. 8. art. 5. disp. 3. concl. 5. contra Homobonum de cas. reserv. part. 1. cap. 5. & alios, probabiliter item negantes. Ratio est, quia talis absolute est approbatus ab Ordinario, nec illa limitatio ad viros tantum, fuit appositae ex defectu scientiæ. Et sic approbatus non peccaret mortaliter contra obedientiam, ut putat Nugnus addit. ad 3. par. quæst. 8. artic. 5. dub. 9. quia Episcopus interpretandus est rationabiliter, ut illa restrictio habeat locum quoad jurisdictionem à se commissam, non quoad delegatam à Papa. Ita Fagundez tract. 2. lib. 7. cap. 2. numer. 45. par. 1. tract. 11. res. 9. par. 3. tract. 2. res. 95. & in Addit. res. 7.

Et si est approbatus tantum ad viros, eligi potest à mulieribus.

22. Unde regularis expositus ad Confessiones virorum tantum, non poterit à suo superiore puniri, si per Bullam aut Jubilæum Confessiones excipiat

Et illas impune audire.